

РЕЦЕНЗІЇ

Валігура О.Р.

Рецензія**на монографію Віктора Васильовича Дребета
«Декодування іменників у німецькомовних текстах
художньої прози та преси»
(Тернопіль: Тернопіль: «Астон», 2016, 398 с.)**

Загадка іменника криється в його вічній енергії давати назви у світі, де живе людина, перевтілювати матеріальний світ у субстантивну форму тієї мови, якою розмовляє людина. Цій частині мови присвячена велика кількість праць, але при всіх дотеперішніх досягненнях у германському мовознавстві ще й досі існує необхідність комплексного вивчення іменникової лексики німецької мови. Лише комплексне і багатоаспектне дослідження дозволить якомога об'єктивніше вивчити цілісну картину динаміки реалізаційних взаємовідношень у різних синтаксичних оточеннях і поповнити германське мовознавство новими знаннями про парадигматично-синтагматичну модель іменника у німецькій мові. Монографія Віктора Васильовича Дребета присвячена дослідженню декодування полісемічних та моносемічних іменників у сучасній німецькомовній художній прозі та пресі, яка є актуальною як для теорії германського мовознавства, так і для лексикології та лексикографії німецької мови. Автор вивчає генерування іменникового змісту у німецькій мові з позицій лінгвосинергетики. У цьому відношенні він піднімає питання синергетичного плану щодо мовної самоорганізації у встановленні рівноваги між кількістю реалізацій та оптимальними затратами зусиль, направлених на декодування семантичного потенціалу моносемічної або полісемічної моделі слова у процесі генерування іменникового змісту.

У першому розділі здійснено розгляд теоретичних питань, пов'язаних із вивченням парадигматичних характеристик іменника. В.В. Дребет не уникає дискусійних питань. У результаті він стає на бік тих мовознавців, які проklamують існування ієрархічної парадигми у мовній системі. Цікавим є запропонований автором синергетичний підхід до розгляду мовних та контекстуальних значень іменника як кодованої та декодованої іменникової інформації.

Другий розділ присвячений дослідженню декодування іменника у співвіднесенні зі структурною будовою речень у сучасній німецькомовній художній прозі та пресі. Реалізацію іменників у простих та складних реченнях В.В. Дребет розглядає як взаємозалежну і взаємозумовлену синергетику синтаксично-семантичних рушіїв. Декодування полісемічної та моносемічної моделі слова при генеруванні іменникового змісту у простих та складних за структурною будовою реченнях автор трактує з позицій синергетичного закону оптимальної затрати зусиль у сучасній німецькій мові.

Третій розділ присвячений дослідженню декодування іменника у співвіднесенні з модальним змістом синтаксичних рамок у текстах сучасної німецькомовної художньої прози та преси. З допомогою статистичних методів

обчислення вивчається дія синергетичного закону мовної самоорганізації у встановленні динамічної рівноваги між кількістю реалізацій та оптимальними затратами зусиль, спрямованих на декодування семантичного потенціалу моносемічної або полісемічної моделі слова у процесі генерування іменникового змісту у синтаксичних рамках з дієслівною модальністю.

Четвертий розділ присвячений дослідженню декодування іменника у співвіднесенні з категоріями роду та відмінка іменників у німецькомовних текстах художнього та публіцистичного стилів. Реалізацію іменників пропонується розглядати у складі дії відмінкових і родових ролей. З допомогою статистичних методів обчислення вивчається дія синергетичного закону мовної самоорганізації у встановленні динамічної рівноваги між кількістю реалізацій та оптимальними затратами зусиль, скерованих на декодування семантичного потенціалу моносемічної або полісемічної моделі слова у процесі генерування іменникового змісту з різними відмінковими та родовими ролями.

У заключній частині книги подаються загальні висновки, розглядаються можливі сфери використання отриманих результатів.

Монографія В.В. Дребета самобутньо веде читача у синергетику буття німецькомовної іменникової лексики. Вперше складені автором синергетичні моделі декодування демонструють, як механізми мовної саморегуляції, адаптуючи іменниковий склад німецької мови до функціонування, скеровані на те, щоб закласти у моделі слова такий семантичним обсяг іменниково-інформаційного змісту, який є оптимальним для декодування і сприйняття ментальним лексиконом людини у сучасному німецькомовному просторі.

Рецензована робота безумовно стане корисною для широкого кола мовознавців, котрі вивчають мовні явища у руслі лінгвосинергетичної парадигми. Книга Дребета В.В. породжує перспективи вивчення кодування та декодування інформації і становлення семантичного обсягу мовного знака у процесі проходження ним синергетичного циклу «порядок – хаос – порядок».

Рецензія надійшла до редакції 11.04.2017 р.